

PRINCIPER FÖR DIMENSIONERING AV IDENTIFIERING OCH ERKÄNNANDE AV KUNNANDE SAMT OMVANDLING AV VITSORD I YRKESUTBILDNINGEN

OPH-1634-2021, från och med 1.8.2021

© Utbildningsstyrelsen

Föreskrifter och anvisningar 2021:4b

ISBN 978-952-13-6750-2 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (pdf)

Ombrytning: Grano Oy

www.utbildningsstyrelsen.fi

4.6.2021

OPH-1634-2021

Anordnare av yrkesutbildning

Giltighetstid: **fr.o.m 1.8.2021 tillsvidare**

Rätten att meddela föreskriften följer av:
L 531/2017, 47 § 3 mom.

Upphäver Utbildningsstyrelsens föreskrift
OPH-501-2018

Principer för dimensionering av identifiering och erkännande av kunnande samt omvandling av vitsord i yrkesutbildningen

Utbildningsstyrelsen har beslutat om principer för dimensionering av identifiering och erkännande av kunnande samt omvandling av vitsord i yrkesutbildningen i enlighet med bilagan.

Anordnare av yrkesinriktade examina och yrkesutbildning ska iaktta föreskriften från och med 1.8.2021.

Mer information om föreskriften och om var den finns tillgänglig ger enheten för yrkeskunnande eller enheten för svenskspråkig utbildning vid Utbildningsstyrelsen.

Generaldirektör

Samu Seitsalo

Undervisningsråd

Tuija Laukkanen

Detta dokument har godkänts elektroniskt i Utbildningsstyrelsens ärendehanteringssystem.

BILAGA

Principer för dimensionering av identifiering och erkännande av kunnande samt omvandling av vitsord i yrkesutbildningen

INNEHÅLL

1	FÖRFATTNINGAR.5
2	PRINCIPER FÖR DIMENSIONERING AV ERKÄNNANDE AV KUNNANDE.6
2.1	Principer för dimensionering av erkännande av kunnande från gymnasiestudier6
2.2	Principer för dimensionering av erkännande av kunnande från högskolestudier6
2.3	Erkännande av kunnande i handledande utbildning.6
3	OMVANDLING AV VITSORD.7
	BILAGOR.9
	Bilaga 1.9
	Bilaga 2.12

1 FÖRFATTNINGAR

I lagen om yrkesutbildning (531/2017) 46 § och 47 § finns bestämmelser om identifiering och erkännande av tidigare förvärvat kunnande. Utbildningsanordnarens uppgift är att utifrån de dokument och andra utredningar som den studerande lägger fram, utreda, identifiera och erkänna den studerandes tidigare förvärvade kunnande som motsvarar kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i grunderna för den examen eller utbildning som avläggs.

Enligt 12 § i ovan nämnda lag bestäms kompetenspoängen för examensdelarna och för utbildningsdelarna inom den handledande utbildningen utifrån omfattningen, svårighetsgraden och betydelsen av det kunnande som ingår i dem i förhållande till de krav på yrkesskicklighet och de mål för kunnandet som gäller hela examen eller den handledande utbildningen som helhet.

I 10 § i statsrådets förordning om yrkesutbildning (673/2017) bestäms närmare om förfaringssätt vid erkännande av den studerandes tidigare förvärvade utbildning. Utbildningsanordnaren ska informera de studerande om förfaringssätten.

I 11 § i tidigare nämnda förordning bestäms vidare om bedömningsskalan för den studerandes kunnande i examensutbildning. I 25 § i förordningens övergångsbestämmelser bestäms att bedömningsskalan för kunnandet är 1–3 om den studerande inlett avläggandet av yrkesinriktad grundexamen som fastställts med stöd av lagen om grundläggande yrkesutbildning eller lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och den studerande avlägger sin examen till slut under övergångstiden. I övriga fall är bedömningsskalan i yrkesinriktade grundexamina 1–5.

Enligt 47 § i samma lag kan Utbildningsstyrelsen bestämma om principerna för dimensioneringen av identifiering och erkännande av kunnande samt omvandling av vitsord.

2 PRINCIPER FÖR DIMENSIONERING AV ERKÄNNANDE AV KUNNANDE

Till den examen som avläggs kan man erkänna endast yrkesinriktade examensdelar, delområden av de gemensamma examensdelarna, högskolestudier, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier.

Kunnandet erkänns som en del av den examen som avläggs enligt det som i uppbyggnaden av examen fastställts för de obligatoriska examensdelarna i examensgrunderna och vad som i examensgrunderna är möjligt i de valbara examensdelarna och vad man kommer överens om i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.

2.1 Principer för dimensionering av erkännande av kunnande från gymnasiestudier

Utbildningsanordnaren erkänner gymnasiestudier enligt bilaga 1 som en del av de gemensamma examensdelarna i en yrkesinriktad grundexamen. Omfattningen av de gymnasiestudier den studerande avlagt omvandlas till kompetenspoäng enligt grunderna i den tidigare nämnda bilagan. Den beräkningsmetod för kompetenspoäng som används i bilaga 1 används även då kunnande som förvärvats i gymnasiestudier erkänns till en yrkesinriktad valbar examensdel.

2.2 Principer för dimensionering av erkännande av kunnande från högskolestudier

Utbildningsanordnaren bestämmer enligt uppbyggnaden av den examen som avläggs omfattningen i kompetenspoäng för de valbara examensdelarna och delområdena. Omfattningen bestäms enligt innehållet i högskolestudiernas omfattning, svårighetsgrad och betydelse i förhållande till det kunnande som förutsätts i den examen som avläggs.

2.3 Erkännande av kunnande i handledande utbildning

Utbildningsanordnaren erkänner den studerandes tidigare prestationer i utbildning som handleder för yrkesutbildning och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv enligt de individuella mål som man utarbetat i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet. Omfattningen av det kunnande som erkänns bestäms vid behov tillsammans med den studerande. Vid erkännandet av kunnande beaktar man omfattning, svårighetsgrad och betydelse i förhållande till kunnandet.

3 OMVANDLING AV VITSORD

Kunnandet erkänns enligt de ursprungliga eller höjda vitsorden.

Ett godkänt kunnande i yrkesinriktade examensdelar och delområden av de gemensamma examensdelarna i en yrkesinriktad grundexamen bedöms med skalan 1–5. Den studerandes tidigare prestationer som är bedömda med skalan 1–3 omvandlas enligt tabell 1 till skalan 1–5.

En examensdel från en yrkesexamen eller specialyrkesexamen som erkänns till de valbara examensdelarna i en yrkesinriktad grundexamen erkänns genom att använda det ursprungliga vitsordet godkänd.

Vitsordsskalan för yrkes- och specialyrkesexamina är godkänd/underkänd. Då man till yrkes- eller specialyrkesexamina erkänner examensdelar från en yrkesinriktad grundexamen eller högskolestudier, som den studerande tidigare avlagt, omvandlas de numeriska vitsorden till vitsordet godkänd.

Om den studerande har avlagt gymnasiets lärokurs används vid erkännandet vitsorden i avgångsbetyget. Om den studerande avlagt lärokurser i ett eller flera läroämnen används vid erkännandet vitsordet i gymnasiets läroämne. Om den studerande avlagt enskilda kurser/moduler i ett läroämne, används vid erkännandet av kurser/moduler det aritmetiska medeltalet som bildas av de godkända kurserna. Vitsorden omvandlas enligt tabell 2.

Den studerandes vitsord för tidigare avlagda prestationer omvandlas vid behov enligt tabell 1 och tabell 2.

TABELL 1. OMVANDLING AV VITSORDEN 1–3 TILL VITSORDSSKALAN 1–5.

VITSORDSSKALA	
1–3	1–5
3	5
2	4
1	2

TABELL 2. OMVANDLING AV VITSORDEN 4–10 TILL VITSORDSSKALAN 1–5.

VITSORDSSKALA	
4–10	1–5
utmärkta 10	5
berömliga 9	5
goda 8	4
nöjaktiga 7	3
försvarliga 6	2
hjälpiga 5	1
underkänd prestation 4	-----

I bilaga 1 framgår enligt vilka grunder gymnasiestudier erkänns till de gemensamma examensdelarna och dess obligatoriska delområden i yrkesinriktade grundexamina.

I bilaga 2 framgår hur de obligatoriska delområdena av de gemensamma examensdelarna i yrkesinriktade grundexamina (i kraft 1.8.2015-31.7.2018) erkänns till de obligatoriska delområden i de gemensamma examensdelarna i de yrkesinriktade grundexamina som trätt i kraft 1.8.2018.

BILAGOR

Bilaga 1.

Anvisningen tillämpas vid erkännande av gymnasiestudier till delområden i de gemensamma examensdelarna i yrkesinriktade grundexamina. Utbildningsanordnaren kommer tillsammans med den studerande överens om de valbara delområdena som en del av den personliga tillämpningen. Kompetenspoängen för gymnasiestudier beräknas så att antalet kurser multipliceras med 1,5 och antal studiepoäng med 0,75. Om antalet kompetenspoäng överstiger det maximala antalet för det obligatoriska delområdet kan dessa kompetenspoäng erkännas till de valbara målen för kunnandet inom samma delområde.

	Grunderna för gymnasiet läroplan 2003 (33/011/2003, i kraft fr.om. 1.8.2005)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2015 (60/011/2015, i kraft fr.o.m. 1.8.2016)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2019 (OPH-2263-2019, i kraft fr.om. 1.8.2021)	Gemensamma examensdelar och deras delområden i yrkesinriktade grundexamina (i kraft fr.o.m.1.8.2018)		
LÄROÄMNE					obligatoriska kp	valbara kp
				Kunnande i interaktion och kommunikation, 12 kp		
Modersmål och litteratur (olika lärokurser)	fyra av de obligatoriska kurserna 1–6	fyra av de obligatoriska kurserna 1–6	8 studiepoäng obligatoriska studier	Kommunikation och interaktion på modersmålet, • svenska • samiska • teckenspråk • den studerandes eget modersmål • svenska som andraspråk • svenska för teckenspråkiga • romani	4	Utbildningsanordnaren kommer tillsammans med den studerande överens om de valbara delområdena som en del av den personliga tillämpningen.
Det andra inhemska språket, finska	två av de obligatoriska kurserna 1–6 i A-lärokursen eller två av de obligatoriska kurserna 1–5 i B1-lärokursen	två av de obligatoriska kurserna 1–6 i A-lärokursen eller två av de obligatoriska kurserna 1–5 i B1-lärokursen	4 studiepoäng i de obligatoriska studierna i A-lärokursen eller i de obligatoriska studierna i B1-lärokursen	Kommunikation och interaktion på det andra inhemska språket, finska	2	
Främmande språk (olika lärokurser)	tre av de obligatoriska kurserna 1–6 i A-lärokursen eller tre av de obligatoriska kurserna 1–5 i B1-lärokursen	tre av de obligatoriska kurserna 1–6 i A-lärokursen eller tre av de obligatoriska kurserna 1–5 i B1-lärokursen	6 studiepoäng i de obligatoriska studierna i A-lärokursen eller i de obligatoriska studierna i B1-lärokursen	Kommunikation och interaktion på ett främmande språk	3	

	Grunderna för gymnasiet läroplan 2003 (33/011/2003, i kraft fr.om. 1.8.2005)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2015 (60/011/2015, i kraft fr.o.m. 1.8.2016)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2019 (OPH-2263-2019, i kraft fr.om. 1.8.2021)	Gemensamma examensdelar och deras delområden i yrkesinriktade grundexamina (i kraft fr.o.m.1.8.2018)		
LÄROÄMNE					obligatoriska kp	valbara kp
	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Verksamhet i den digitala miljön		
	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Konst och kreativt uttryck		
				Kunnande i matematik och naturvetenskap, 6 kp		
Matematik	tre av de obligatoriska kurserna MAA1–MAA10 i lång matematik eller fyra av de obligatoriska kurserna MAB1–MAB6 i kort matematik	den gemensamma studieläroplanen i matematik MAG1 samt två av de obligatoriska kurserna MAA2–MAA10 i lång matematik eller tre av de obligatoriska kurserna MAB2–MAB6 i kort matematik	den gemensamma studieläroplanen i matematik 2 studiepoäng samt 4 studiepoäng i de obligatoriska studierna i lång matematik eller 6 studiepoäng i de obligatoriska studierna i kort matematik	Matematik och tillämpad matematik	4	
Fysik	FY1	FY1	2 studiepoäng i de obligatoriska studierna	Fysikaliska och kemiska fenomen och tillämpning av dem	2	
Kemi	KE1	KE1	2 studiepoäng i de obligatoriska studierna			
				Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp		
Samhällslära	SL1 och SL2	SL1 och SL2	4 studiepoäng i de obligatoriska studierna	Att verka i samhället och som medborgare	2	
-----	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Att verka i arbetslivet		
Studiehandledning		SH2	SH2	Färdigheter i studie- och karriärplanering	förutsätter ett numeriskt vitsord från gymnasiet	
	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymnasiet obligatoriska studier finns ingen motsvarighet	Företagsamhet och företagarinriktad verksamhet		

	Grunderna för gymnasiet läroplan 2003 (33/011/2003, i kraft fr.om. 1.8.2005)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2015 (60/011/2015, i kraft fr.o.m. 1.8.2016)	Grunderna för gymnasiet läroplan 2019 (OPH-2263-2019, i kraft fr.om. 1.8.2021)	Gemensamma examensdelar och deras delområden i yrkesinriktade grundexamina (i kraft fr.o.m.1.8.2018)		
LÄROÄMNE					obligatoriska kp	valbara kp
Gymnastik	GY1 eller GY2	GY1 eller GY2	2 studiepoäng i de obligatoriska studierna	Upprätt- hållande av arbetsför- mågan och välbefinnan- det	2	
Hälsokunskap	HÄ1	HÄ1	2 studiepoäng i de obligatoriska studierna			
	bland gymna- siet obligato- riska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymna- siet obligato- riska kurser finns ingen motsvarighet	bland gymna- siet obligato- riska studier finns ingen motsvarighet	Främjande av hållbar utveckling		

Bilaga 2.

Erkännande av kunnande i de gemensamma examensdelarna (grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2015-31.7.2018) till de gemensamma examensdelarna i de yrkesinriktade grundexamina som trätt i kraft 1.8.2018, **motsvarigheter till de obligatoriska målen för kunnande**. Man kommer överens med den studerande om valbarheten, som en del av den personliga tillämpningen.

Gemensamma examensdelar (grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2015-31.7.2018)		Obligatoriska mål för kunnandet	Gemensamma examensdelar (grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2018)		
3.1	Kunnande i kommunikation och interaktion, 11 kp (12 kp i svenskspråkig utbildning)		Kunnande i interaktion och kommunikation, 11 kp (12 kp i svenskspråkig utbildning)	Obligatoriska mål för kunnandet / motsvarigheten för de obligatoriska målen för kunnandet	Valbara mål för kunnandet
3.1.1	Modersmål	5	Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska	4	
3.1.2	Det andra inhemska språket, finska	2	Kommunikation och interaktion på det andra inhemska språket, finska	2	
3.1.3	Främmande språk	2	Kommunikation och interaktion på ett främmande språk	3	
			Verksamhet i den digitala miljön *)	2 kp: • 1 kp erkänns • 1 kp avläggs (söker information om ändamålsenliga digitala tjänster och program samt använder utrustningen på det sätt som medborgar-färdigheterna förutsätter)	
			Konst och kreativt uttryck		
3.2	Kunnande i matematik och naturvetenskaper, 9 kp		Kunnande i matematik och naturvetenskaper, 6 kp		
3.2.1	Matematik	3	Matematik och tillämpad matematik	4 kp: • 3 kp erkänns • 1 kp avläggs (ekonomisk matematik)	
3.2.2	Fysik och kemi	2	Fysikaliska och kemiska fenomen och tillämpningen av dem	2	
3.2.3	Informations- och kommunikationsteknik och användningen av den *)	1		*)	

Gemensamma examensdelar (grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2015–31.7.2018)		Obligatoriska mål för kunnandet	Gemensamma examensdelar (grunder för yrkesinriktade grundexamina i kraft 1.8.2018)		
3.3.	Kunnande som behövs i samhället och arbetslivet, 8 kp		Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp		
3.3.1	Samhällsfärdigheter	1	Att verka i samhället och som medborgare	2	
3.3.2	Arbetslivsfärdigheter	1	Att verka i arbetslivet	2	
3.3.3	Företagsamhet och företagsverksamhet	1	Företagsamhet och företagarinriktad verksamhet	1	
3.3.4	Upprätthållande av arbetsförmåga, gymnastik och hälsokunskap	2	Upprätthållande av arbetsförmåga och välbefinnande	2	
			Färdigheter i studie- och karriärplanering		
			Främjande av hållbar utveckling		
3.4	Socialt och kulturellt kunnande, 7kp	Valbara mål för kunnandet			
3.4.1	Kännedom om olika kulturer				
3.4.2	Konst och kultur				
3.4.3	Etik				
3.4.4	Psykologi				
3.4.5	Miljö-kunnande				
3.4.6	Delområden från punkterna 3.1.1-3.3.4				
	På basis av avlagda examensdelar erkänns kunnande i delområdena 3.4.1-3.4.6				

Online
ISBN 978-952-13-6750-2
ISSN 1798-8888